

پرونده «قاب کوچک» برای ویژه‌برنامه

حسینیه‌ای

محمد حسین یوسفی

از اهالی قلم

رسانه ملی چند سالی است که حسینیه‌های رادیویی و تلویزیونی را به وسعت ایران راه‌اندازی می‌کند تا مخاطبانی که در ایام محرم و صفر پای گیرنده‌های خود به پاسداشت قیام حسینی مشغول هستند از آیین‌های جمعی که برای این سوگ برپا می‌شود، فیض ببرند. امسال نیز برنامه‌های مختلفی پخش شد که از میان‌شان «حسینیه تهران» روی آنتن شبکه پایتخت رفت. این ویژه‌برنامه به تهیه‌کنندگی محمد جواد نژاد و اجرای علی ترابی با هدف به تصویر کشیدن مراسم و آیین‌های سنتی هیات‌های مذهبی، روضه‌خوانی و سوگواری برای سید و سالار شهیدان، گفت‌وگو با پیرغلامان اهل بیت (ع) و مداحان شهر و استان تهران پخش شد. از مهم‌ترین اهداف تهیه و اجرای این برنامه همسو شدن با مراسم سوگواری هیات‌های شهرستانی مقیم شهر و استان تهران و آشنایی با خادمان و پیرغلامان بود. در برنامه حسینیه تهران گزارشگر در محله‌ها و هیات‌ها حضور می‌یافت و ضمن گفت‌وگو با عزاداران و مداحان اهل بیت (ع)، گوشه‌هایی از مراسم شبانه مساجد و این هیات‌ها را به تصویر می‌کشید. علاوه بر این در فضای دیگری علی ترابی با پیرغلامان حسینی گپ‌وگفت داشت.

حتی به نسبت خیلی از شهرهای مذهبی مثل مشهد، قم، کربلا و... حال و هوای دیگری دارد و هدف اصلی این برنامه هم همین بود که این حال و هوای روضه‌های تهران را نشان دهد. این برنامه چند بخش داشت؛ یک بخش از این برنامه عزاداری‌های مناطق مختلف تهران را نشان می‌داد و یک بخش گفت‌وگو محور داشت که بنده در آنجا وظیفه اجرا را برعهده داشتم و با ذاکرها، شاعرها و همه آنهایی که در دستگاه امام حسین (ع) مسئولیتی را برعهده داشتند گفت‌وگو می‌کردم؛ از پیرغلامان عزیز تا مداحان و شاعران جوان، مهمان برنامه بودند و در مورد امام حسین (ع) با آنها گفت‌وگو کردیم. یکی از اهدافی که این گفت‌وگوها داشت و با این محوریت دنبال می‌شد، فضای خدمت بود؛ به خصوص

حسینیه تهران که به عظمت و وسعت یک شهر است؛ سعی دارد تهران را به عنوان یک حسینیه نشان دهد. علی ترابی، مجری این برنامه به «قاب کوچک» درباره تجربه حضورش در حسینیه تهران و نگاهش به خلاقیت و نوآوری در ساخت برنامه‌های مذهبی تلویزیونی می‌گوید: این برنامه چند بخش داشت که در یک بخش آن عزاداری‌هایی که در نقاط مختلف تهران انجام می‌شد را نشان می‌داد. عزاداری‌ها و هیات‌های تاریخی که قدمت‌های زیادی مثل ۷۰۰ یا ۸۰۰ سال داشتند. در واقع این برنامه تهران (ری) را به عنوان شهری نشان می‌داد که روزگاری پاداش بریدن رأس سیدالشهدا (ع) بوده. خیلی از قدیمی‌های ما معتقد بودند که عزاداری‌های شهر تهران نوع دیگری است،

بعد از به شهادت رسیدن شهدای خدمت و تشییع باشکوه شهید رئیسی. ما هر شب با مهمان‌ها در مورد مسائلی که مربوط به خدمت می‌شد صحبت می‌کردیم؛ چون به هر حال یکی از تجلی‌های اصلی هیات، خدمت در هیات‌هاست و ما هر شب این سؤال را به طور ثابت از مهمان‌ها می‌پرسیدیم، زیرا ما در هیات یک فضایی از خدمت را می‌بینیم که بی‌نظیر است. این مسأله بسیار قابل تأمل است که یک آدمی فارغ از این‌که چه شغلی، چه شأنی یا چه جایگاهی دارد و از چه طبقه اجتماعی آمده است، به عنوان خادم هیات قرار می‌گیرد و بدون هیچ توجه و چشمداشتی به دیگران خدمت می‌کند و اصلاً هیچ شناختی نسبت به مستمعی که وارد هیات می‌شود، ندارد. این خادم هیچ شناختی از غنی و فقیر بودن یا جایگاه اجتماعی آن فرد ندارد و صرفاً در جهت خدمت کردن به آن شخص کوشش می‌کند و این مسأله قابل اهمیت است و جای پرسش دارد که این فضای خدمت‌رسانی در هیات‌ها چطور استمرار پیدا کرده و چطور متجلی شده است.

ترابی ادامه می‌دهد: حسینیه تهران اولین تجربه متمرکز بنده در اجرای یک برنامه معارفی بود. بنده قبل از این، در برنامه سلام تهران بودم و به عنوان یک مجری برنامه مجله صبحگاهی، برنامه معارفی هم اجرا کرده

نگاه

قاب رسانه ملی برای آیین‌های مذهبی و شعائر حسینی

محمد جواد نژاد

تهیه‌کننده

با توجه به اهمیت نقش رسانه در فرهنگ جامعه، در حوزه معارف مسئولیت سنگینی بر دوش این رسانه است. بنابراین باید حداکثر حساسیت به خرج داده شود تا آثار آن هرچه بهتر و بیشتر در راستای سعادت

و خیر مردم باشد و دقت شود که تکامل جامعه در این آثار متبلور و نهفته باشد. این مسئولیت مهم بر عهده همه اهالی فرهنگ است و رسانه ملی وظیفه مضاعفی بر دوش دارد. چرا که صداوسیما در اقشار متفاوت جامعه ورود پیدامی‌کند و از این سبب تأثیرگذاری حداکثری دارد. بنابراین پرداختن صحیح به آیین‌های مذهبی و خاصه شعائر حسینی تأثیر بسزایی در فرهنگ عمومی جامعه دارد. رسانه ملی طی همه سال‌های پس از انقلاب به

این امر پرداخته ولیکن در نگرش سال‌های اخیر نگاه خاص‌تری به این آیین‌ها شده است. چه ماه محرم و چه صفر (به عنوان ظرف زمان) به خودی خود نمی‌تواند عامل زنده نگه داشتن اسلام باشد، بلکه مسائلی در این دو ماه اتفاق افتاده‌اند که بازخوانی آنها عامل زنده نگه داشتن اسلام است و آن قیام امام حسین (ع) است که در حقیقت بازخوانی و بازشناسی حادثه کربلا سبب حفظ اسلام می‌شود. این بازخوانی بیشتر در قالب عزاداری نمود پیدا